

Ali imate že najnovejši vojni zemljevid ... Poglejte na 2. stran lista.

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ČITATELJE OPOZARJAMO.
da pravčasno obnove naročni-
no. S tem nam boste mnogo pri-
hranili pri opominih. — Ako še
niste naročnik, pošljite en do-
lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1933 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 217. — Štev. 217.

NEW YORK, MONDAY, SEPTEMBER 18, 1939—PONEDELJEK, 18. SEPTEMBRA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

RUSI KORAKAJO V POLJSKO

"Treba je ščititi rusko manjšino na Poljskem," pravi V. Molotov

Iz Moskve, Rusija, 18. septembra, poročajo:

MOGOČNA RUSKA RDEČA ARMADA JE NA 500 MILJ DOLGI FRONTI, OD LETSKE PA DO ROMUNSKME MEJE, VPADLA V POLJSKO IN NA NEKATERIH KRAJIH PRODRLA PET-DESET MILJ DALEČ V DEŽELO.

Rusi so zasedli nad 12 poljskih mest, ob istem času pa so nemški aeroplani bombardirali poljska mesta na vzhodu.

Najgloblje v Poljsko so prišli Rusi pri Baranovicah, ki je važno železniško križišče, 50 milj od ruske meje.

RUSIJA HOČE OSVOBODITI 11 MILIJONOV RUSOV V VZHODNI POLJSKI

RUSIJA POLJSKI NI NAPOVEDALA VOJNE. NJENA ARMADA JE PRICELA KORAKATI ČEZ MEJO OB 4 ZJUTRAJ IN SO JO VODILI TANKI IN AEROPLANI. RUSIJA JE VPADLA V POLJSKO, DA TVRŠI SVOJO "SVETO DOLŽNOST", DA OSVOBODI 11 MILIJONOV UKRAJINCEV IN BELIH RUSOV, KI ŽIVE V VZHODNI POLJSKI.

RUSKA ARMADA ŠTEJE DVA MILIJONA VOJAKOV

Poročili United Press šteje ruska armada proti Poljski dva milijona vojakov. Ruski generalni štab naznanja, da Rusi ne zadevajo skoro na nikak odpor in da jih prebivalci z velikim navdušenjem sprejemajo in pozdravljajo. Radio postaja v Moskvi je naznanila, da je armada zavzela več poljskih mest, ki so pred svetovno vojno pripadala Rusiji.

POLJSKA VLADA POBEGNILA NA ROMUNSKO

CERNAUTI, Romunska, 18. septembra. — Poljska armada je deloma uničena, deloma razkrojena — poljska republika je razpadla.

Poljski predsednik Ignacij Mościcki je tekom dneva z vnanjim ministrom Josipom Beckom in s 63 drugimi visokimi uradniki dospel čez mejo v Cernauti.

S poljsko vlado so prišla na Romunsko tudi tuja diplomatska zastopstva. Takoj po svojem prihodu v Cernauti je Beck pripravil vse, da tujim diplomatom sporoči, da je njihova diplomatska misija končana.

RUSIJA OBVESTILA POLJ. POSLANIKA

MOSKVA, Rusija, 18. septembra. — Vjačeslav Molotov je obvestil poljskega poslanika, da je ruska armada vkorakala na Poljsko in mu rekel, da poljska vlada ne obstoji več, vsled česar bo prevzela belorusko in ukrajinsko prebivalstvo v Poljski pod svoje varstvo.

Ostalih 24 evropskim državam je ruska vlada sporočila, da bo Rusija z ozirom na nemško-poljsko vojno ostala nevtralna.

POGAJANJA MED NEMCI IN POLJAKI

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 18. septembra. — Varšava, ki jo je nemška armada popolnoma obkolila in ji preti popolno uničenje, se je slednjič odločila za "miren sešatek" z zastopniki nemškega vrhovnega poveljstva, toda najbrže ni prišlo do nikakega sporazuma.

Po kratki seji je bilo med nemškimi in poljskimi zastopniki sklenjeno, da morejo tuji diplomat. zastopniki nemoteno zapustiti Varšavo.

BEGUNCI PRIHAJAJO NA ROMUNSKO

BUKAREŠTA, Romunska, 18. septembra. — Na tisoče poljskih beguncev prihaja čez mejo na vozovih, avtomobilih, bilih in po. Romunske oblasti so takoj pričele graditi taborišča za begunce.

Zopet na starem mestu

WINSTON CHURCHILL je bil v angleškem vojnem kabinetu imenovan za prvega lorda admiraliteta, katero službo je že tudi opravljal v svetovni vojni.

PROGRAM ZA PANAMERIŠKO KONFERENCO

Na dnevnem redu bodo nevtralnost, ohranitev miru in gospodarsko sodelovanje.

WASHINGTON, D. C., 16. sep. — Odbor panameriške unije je na posebni seji izdelal program za ohranitev nevtralnosti na zapadni polobli. O programu bodo razpravljali na panameriški konferenci, ki se bo vršila v Panami. Program se deli v tri dele: 1) nevtralnost; 2) zaščita miru na zapadni polobli; 3) gospodarsko sodelovanje.

Sklicanje te konference se bo zaključilo v smislu sklepov panameriške konference leta 1928 v Limi, Peru. Delegatje bodo posvetili posebno pozornost nevtralnosti, ki ne sme biti v nobenem pogledu kršena. Uveljavljene bodo določbe glede ladij in letal vojskujočih se držav, ki slučajno ali namenoma zaidejo v nevtralnno vodovje ali na nevtralnno ozemlje. Postavna mednarodna trgovina mora biti v vseh oziirih zaščitena. Zadoščeno mora biti vsem nevtralnostnim obveznostim napram bojujočim se državam.

POS LANIK PRI CIANU

RIM, Italija, 14. sep. — Italijanski vnanji minister grof Ciano je sprejel včeraj v avdienci nemškega poslanika Mackensena. Posvetovala sta se več kot dve uri.

"SEDANJA VOJNA JE NADALJEVANJE SVETOVNE VOJNE!"

Tega mnenja je znani angleški pisatelj H. G. Wells. — Edino upanje je Amerika.

Amsterdam, Nizozemska, 15. sep. — H. G. Wells, znani angleški pisatelj, zgodovinar in socijalist, je izjavil z ozirom na sedanjo vojno v Evropi, da ima o njenem izidu manj upanja kot ga je imel o izidu svetovne vojne, ki se je začela leta 1914. Po njegovem mnenju bo najbrž Amerika ustanoviteljica boljšega sveta.

Mene ne briga toliko, — je dejal, — če bodo zavezniki zmagali, pač sem pa radoveden, če bo doživel svet po sedanji vojni boljše čase. Angleži prav dobro poznajo, in če pravijo Angleži, da so pripravljeni boriti se tri leta, se bodo pač borili.

Po njegovem mnenju ni sedanja vojna nikakšna "nova vojna", pač je pa le nadaljevanje konflikta iz leta 1914 in tedanjih nerešenih problemov.

Glede Rusije je izjavil, da je dosti bolj brigajo razmere na Daljnem istoku in da vsled tega ne bo aktivno posegala v evropske razvoje. (Po današnjih poročilih je razvidno, da se je o tem zmotil. — Op.)

Značilno je njegovo mnenje o Italiji.

Nevtralna Italija, — je rekel, — je v sedanjem položaju dosti manj dobrodošla kot bi bila sovražna Italija. Italija je v sedanjem času za nas zaprta. To pa ne bo dolgo trajalo z ozirom na Brennerski prelaz in na probleme Srednje vojne nikakšna "nova"

Snubilna politika na Balkanu

Nemčija neprestano pritiska na balkanske države. — Želi dobiti več živeža iz Jugoslavije. — Angl. in francoski diplomati na delu.

BEOGRAD, Jugoslavija, 17. septembra. — Nemčija z vsemi silami pritiska na balkanske države, ki so na potu tradicionalnemu nemškemu prodiranju proti vzhodu. Za Nemčijo so življenjskega pomena Romunska z njenimi petrolejskimi vrelci, žitnimi polji in izhodom na Črno morje; Madžarska in Jugoslavija pa z mesom, žitom, lesom in vodno potjo do Donavi.

V Beograd je dospela nacistična delegacija, ki želi večjo trgovino z živežem med Jugoslavijo in Nemčijo.

Pritisk na Romunsko je v obliki v živo uniformo oblečenih nemških vojakov, ki pritiskajo skozi Poljsko proti romunski meji in obliki svarila feldmaršala Goeringa, da balkanske države dobro vedo, kaj imajo pričakovati, ako bodo sovražne Nemčiji.

Nagli obisk madžarskega vnanjega ministra grofa Czackya je dal povod govoricam, da bo mogoče Nemčija hotela proti Romunski korakati skozi Madžarsko, ki je po svetovni vojni izgubila mnogo svojega ozemlja Romunski.

Bolgarska, ki je po svetovni vojni tudi morala prepustiti Madžarski Dobrudžo, je včeraj razglasila strogo nevtralnost in je s tem potisnila v ozadje domnevanje, da bo v vojni stopila na stran Nemčije, da z njeno pomočjo dobi izgubljeno ozemlje.

Toda balkanske države čutijo tudi angleški diplomatski pritisk, kajti močan balkanski nevtralni blok s Turčijo, ki straži strategične Dardanele, bi bil močna ovira za nemško gospodarsko in vojaško nadvlado v jugovzhodni Evropi.

Angleško-francosko prizadevanje, da bi bil postavljen balkanski blok, podpira tudi Turčija, ki je mnogo bolj privezana k Londonu in Parizu, kot pa k Berlinu, četudi je bila v svetovni vojni zaveznica Nemčije.

Angleški in turški diplomati na vse kriplje delujejo v balkanskih prestolnicah. General Maxine Weygand, bivši šef francoskega generalnega štaba in sedanji vrhovni poveljnik francoskih armad na bližnjem istoku, je poletel v Ankaro na posvetovanje s turškimi generali. Anglija upa, da bi mogoča turška armada mogla podpreti balkansko fronto v taki meri, da se Nemčija ne bo upala napasti Romunske, kateri ste Anglija in Francija zajamčili njeno varnost.

DOVOLJ ŠKOTSKEGA ŽGANJA

Dasi so se zadnje tedne Amerikanci založili z velikimi množinami škotskega žganja, boječ se, da bi ga ne zmanjkalo, pravijo prodajalci, da je še vedno dovolj zaloga. Spočet-

ZEMLJEVID ZAPADNE FRONTE

Francoska armada, ki je nastanjena v Maginotovi črti, ki jo kaže gorenji zemljevid, je prišla prvič v stik z Nemci 5. septembra, ko so francoske prednje straže preiskušale moč nemške "zapadne stene." Skozi utrjeni pas, ki je posejan z utrkami na obeh straneh meje, so tri naravna pota — čez ravno belgijsko mejo iz Flandrije do Ardenov; od Stenaya, Montmedya in Metza po dolini reke Moselle in skozi sotesko pri Belfordu blizu švicarske meje.

Onstran morja

NEVTRALNOST JUGOSLAVIJE — Uradna objava vlade. — Apel vsemu prebivalstvu.

BEOGRAD, 4. septembra. — Uradno poročilo kr. vlade o stališču Jugoslavije v današnjem mednarodnem položaju se glasi: "Usodni dogodki, ki se zdaj odigravajo po svetu, nalogajo kr. vladi dolžnost, da še dalje ostane dosledna politiki, ki jo je Jugoslavija odločno izvajala v zadnjih petih letih kr. namestništva s tem, da je skrbno negovala prijateljske odnose s vsemi velikimi državami ter pospeševala obstoječe dobre odnose s vsemi sosedji in ostala nevtralna pri sporih, pri katerih nista tangirani neodvisnost in integriteta Jugoslavije. Kr. vlada je globoko prepričana, da bo tako najbolje tudi v bodoče služila ne samo življenjskim interesom naroda in države, temveč da bo s takšnim svojim stališčem v mnogem pomagala ponovno vrniti pomirjenje med narode. Pri izvajanju takšne svoje politike kr. vlada računa v teh težkih časih z brezrezervno podporo vsega našega naroda."

Zena angleškega uradnika usmrčena

LONDON, Anglija, 16. sep. — Informacijsko ministrstvo je naznanilo, da je bila pri bombnem napadu na Varšavo usmrčena Mrs. J. Shelley, žena nekega uradnika angleškega potniškega urada.

Težave med Jugoslavijo in Nemčijo

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 16. sep. — Iz zanesljivih virov prihaja poročilo, da so nemške oblasti vstavile vročitev Jugoslaviji večje število nemških aeroplanov na jugoslovanski meji, kjer je prišlo do ostrega prerekanja zaradi prevoznih težav. Nemčija ni hotela na meji izročiti aeroplanov jugoslovanskim oblastim, ker Jugoslavija ni dovolila, da bi več jugoslovanskih železniških vlakov peljalo pšenico v Nemčijo, dokler Nemčija Jugoslaviji ne vrne 400 železniških voz in nad sto rečnih ladij, ki vozijo po Donavi.

Jugoslavija je Nemčiji odgovorila, da ji ne more poslati nobenega blaga, dokler ji ne vrne železniških voz in rečnih ladij.

Nemčija vabi židovske zdravnike

ANTWERP, Belgija, 15. sep. — Oglasi, ki so nabiti na nemškem konzulatu v Antwerpu, vabijo zdravnike, inženirje in tehnične "nemške narodnosti ne glede na plemo," da se takoj vrnejo v Nemčijo. — S tem hoče Nemčija napotiti v prvi vrsti židovske zdravnike, da se vrnejo v Nemčijo, kjer jih zlasti sedaj v vojni neobhodno potrebujejo.

Oglasi obljubljajo, da bodo vsem, ki se vrnejo, vrnjene vse državljanske pravice in da jim bo vrnjeno zaplenjeno premoženje. — Do sedaj pa te ponudbe še ni sprejel noben žid.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENE PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Franklin D. Roosevelt
Price of subscription of the corporation and address of the office:
NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

For one year (12 issues) \$1.00	For one year (12 issues) \$1.00
For six months (6 issues) \$0.50	For six months (6 issues) \$0.50
For three months (3 issues) \$0.25	For three months (3 issues) \$0.25
For one month (1 issue) \$0.08	For one month (1 issue) \$0.08

Subscription Yearly \$1.00

"GLAS NARODA" IZDAVA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJI IN
PRAENIKOV

"GLAS NARODA", 215 WEST 124th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1543

ZA NAŠE NAROČNIKE!

V zadnjem času je bilo veliko vprašanje po zemljevidih, posebno za najnovejši evropski zemljevid, ki določa meje kot so obstale 1. septembra, 1939.

Da bi ustregli našim naročnikom, smo preskrbeli zemljevid, ki je najbolj natančen in najpopolnejši. Samo riba tega zemljevida je veljala \$4000. Ker pa je bilo zaradi zanimanja v današnjih dneh natiskana velika množina, smo jih mogli dobiti od zakladatelja omejeno število za povoljno ceno.

Vsak, ki bo ponovil oz. poslal za nadaljno naročnino (vsaj za četrt leta) ali pa si "Glas Naroda" nanovo naroči, BO DOBIL BREZPLAČNO TA VELIK ZEMLJEVID (20in x 24in), na katerem so natančno označene meje evropskih držav, kakršne so bile 1. sep. Označena so mesta, gore in reke z imeni, tako da bo vsakdo mogel zasledovati potek vojne, kako daleč je prodrla kaka armada, itd. — Na drugi strani zemljevida je označena Maginotova in Siegfried obrambna črta ter utrbe ob poljski meji. — Vojaška statistika: v zraku, na zemlji in na morju, itd.

Ta zemljevid bo vsakomur dobrodošel, kdor se zanima za potek sedanje vojne v Evropi.

KDOR POSLJE DENAR ZA NAROČNINO, NAJ TUDI OMENI, DA ŽELI IMETI ZEMLJEVID. — TA PONUDBA NAJ VELJA DO 30. SEPTEMBRA, KER IMAMO SAMO OMEJENO ŠTEVILO.

Iz Jugoslavije

Tragična smrt mladega oficirja.

Na železniški postaji Blažuj pri Sarajevu se je pripetila tragična nesreča, ki je vzela življenje letalskemu podporočniku Vojinu Besaroviću. Mlad oficir se je pripeljal z brzovlakom, ki na predmestni postaji ne obstane, a vendar precej zmanjša hitrost vožnje. Podporočnik je tvegale skok iz vlaka, da bi si prihranil pot skozi mesto v predmestje, kjer je bil doma. Svojega sina edinega, ki je napovedal svoj prihod na dopust, je na postaji čakala mati. Nesrečnemu mladiku se skod ni posrečil in padel je pod vlak. V nekaj trenutkih je bil mrtev. Podporočnik Besarović je služil prej pri topništvu, v zadnjem času pa je bil premeščen k letalstvu in ko je dovršil strokovne izpite, je pobil domov na kratek dopust.

Pretresljiva ljubavna tragedija.

V Smederevskem Džermu se je oddigrala ponoči strašna ljubavna tragedija. Zidar Branko Ilić je zahteval od svoje zaročenke, kavarniške plesalke Milke Spoljarić, naj mu zapoje pesen "Teško mi je pozabiti te." Spoljarićeva mu je poprej izjavila, da se morata ločiti, ker se noče poročiti z njim, čeprav sta bila že dolgo zaročena. Komaj je zapela pesem, jo je povabil s seboj na dvorišče. Tam je pa navalil na njo z nožem in ji prerezal grlo. Na njene krike so prihiteli iz kavarne gostje. Tedaj je Ilić

prerazal sebi žile na rokah in se vrnil. Oba so prepeljali v bolnišnico. Spoljarićeva je umrla že med prevozom. Ilić se pa bori v bolnici s smrtjo.

Poslednji trenutki štirih obešencev.

Poročali smo, da so v Šabcu pred dnevi zjutraj ob 4. obešili štiri zloglasne zločince. Izmed vseh je najmirneje odšel na vešala vodja razbojniške družbe Peter Blažević Petrak. V posebni celici je Borislav Nikolić vso noč ječal, da je nedolžen in je venomer pričakoval pomilostitve. Stojanović Bojčić Bane je vso noč kadil ter se hudoval na pajdase, ki so ga spravili tako daleč. Milorad Pajić je vso noč ihtel in se nekoliko pomiril proti jutru, ko sta ga obiskala žena in sin. Preden so bili izročeni krvniku Hartu, so se obsojenci poslovili s kratkimi besedami. Peter Blažević Petrak je prišel poslednji na vrsto in je prosil stražarje: "Pustite me, prosim vas, da se sam povzpnem na vešala. Sem toliko hraber!" Točno ob 5. je krvnik Hart odvrnil svoje bele rokavice ter se obrnil k štirim mrlcem na vešalih z besedami: "Jaz nisem kriv vaše smrti."

Norec zažgal hišo.

Sredi Sremske Mitrovice je v eni preteklih noči izbruhnil požar v hiši bogate kmetice A. Lovrić. Ogenj je podtaknil njen mož Mato, ki je bil v zadnjem času živčno zelo razstrojen ter je pogosto govoril, da

si bo končal življenje. Poleg tega je sosedom zadnje dni govoril: "Padale bobo bombe, pokale eksplozije!" Kritičnega večera se je Lovrić skregal z ženo in njenimi sestrami, ki sta prebivale v hiši, in jih napodil ven. Nato je odšel na podstrežje, polil po tleh steklenice petroleja in zažgal. Potem je stekel na drugo stran ceste in tam opazoval, kako gori. Požar so pravčasno opazili in ga pričeli gasiti. Lovrić je pri tem sam pomagal, vendar so ga orožniki brzo prijeli. Lovrić je pripravil tudi večjo steklenico bencina, ki jo na dvorišču, upajoč, da bo bencin eksploziral. Lovrić je pred 20 leti iz ljubosumnosti ustrelil nekega gostilničarja, za kar je bil obsojen na smrt, toda Stolski sodnišči v Zagrebu mu je znižal kazen na 10 let ječe, ki jo je Lovrić tudi odsedel.

Lepa ponudba hrvatske-mu zdravniku.

Asistent mestne bolnišnice v Varaždinu dr. Vladimir Čanić je prejel iz Asmare v Abesiniji ponudbo, da nastopi mesto šefa v tamkajšnji vojaški bolnišnici. Imel bi mesečno plačilo 15,000 lir in vso oskrbo. Vsi potni stroški bi mu bili povrnjeni. Dr. Čanić se bo odločil v nekaj dneh, ali bo sprejel to ponudbo.

Novorojenčkov truplo v loncu v drvarnici.

Te dni je prišla na zagrebško policijo neka ženska, in povedala, da je našla v svoji drvarnici na Savski cesti lonce, v katerem je bilo že napol razpadlo truplo novorojenčka. Policija je takoj začela preiskovati in sum je padel na 20-letno Katico Fišter, ki stanuje v isti hiši. Fišterjeva je pred časom prinesla domov otroka in je na vprašanje gospodinj, kaj ima v omotu, odgovorila, da staro perilo. Gospodinja je čez nekaj dni začela v sobi Fišterjeve neznošen smrad, potem pa je isti smrad začutila v drvarnici. Ko je hotela dognati, odkod izvira smrad, je našla lonce z otroškim trupelcem. Policija je zaslislala Fišterjevo, ki je priznala, da je 16. avg. na bregu Save povila živo dete, ki pa je po njenem pripovedovanju čez nekaj minut izdihnilo. Otrokov trupelce je zavila v obot in ga odnesla domov, kjer ga je skrila pod blazino na postelji. Ko ni mogla več prenašati smrada, je trupelce odnesla v drvarnico. Izjave Fišterjeve o smrti otroka pa so tako zmedene in polne protislovij, da policija močno sumi, da je Fišterjeva otroka po porodu usmrtila, posebno še, ker je videti na trupelcu, čeprav je že napol razpadlo, znamenje nasilja.

Peter Zgaga

PRED DVAJSETIMI LETI PRIPRAVE

Ne bojte se, ne bom vas trgal s spomini, kaj se je dogajalo pred dvajsetimi leti na bojiščih svetovne vojne. Nedavno je nekatere države namreč vnovič zasrbelo in vprizarjajo nekaj še bolj pošastnega in bi bili torej v sedanjem času stari spomini popolnoma odveč.

Pač se je pa pripravljalo pred dvajsetimi leti v Ameriki nekaj, kar je pozneje zvezovalci in narodni in slednjič v rešitvi podleglo.

Ameriški suhači so visoko dvignili svoj prapor in so šli v boj za cilje, ki so bili po njihovem mnenju sveti, v resnici so se pa protivili zdravemu človeškemu razumu.

Ameriška javnost je podcenjevala njihovo moč in njihov vpliv. Časopisi so se norčevali iz njih; ljudje so se nejeverno zmagjevali z glavami, zroč njihove napore.

Toda kaj je bilo vse to suhačem mar. V svoji službi so imeli pretežno večino protestantskih duhovnikov, ki so smatrali in se vedno smatrajo galon za svojega najhujšega konkurenta. Mišlili so si pač, da bo vse drlo v njihove boje hrame, ko bodo enkrat saloni zaprti.

In suhači so imeli v službi tudi večino javnih delavcev: guvernere, senatorje, kongresnike, člane državnih okrajnih in mestnih uprav.

Življenje slehernega javnega delavca, od njegovega petnajstega leta, so imeli v svojih rekordih natančno popisano. Ni ga človeka, ki bi ne zgrešil v svojih mladih ali poznejših letih kakšne neumnosti ali nepravilnosti, ki se je le neral spominja. Vse te neumnosti in nepravilnosti so bile pa v suhaških rekordih rdeče podčrtane.

In javnemu delavcu so suhači precej jasno namignili: — Bodi z nami, in ničesar ti ne bo manjkalo, tudi pijače ne, četudi bo dežela suha. Pri vsaki priložnosti ti bomo skušali ustreči. Če boš pa proti nam, ali se še spominjaš tistega dogodka pred petnajstimi leti? Seveda se ga moraš spominjati. Stvar je sicer že nekoliko zastarela, toda mi jo lahko živimo, da bo tako živa kot da se je zgodila včeraj ali danes. Zlaj pa odloči, kakor ti je drago.

Javnega delavca je zapelala preteklost in je stopil v njihov tabor. Takih slučajev je bil legijon. Vrste suhačev so se čudovito okrepile.

Pojavljali so se tudi z drugimi dokazi: o usodnih posledicah pijančevanja, o revščini v družinah, o manjvrstnosti pijančevih otrok, o silnih množinah za kruh namenjenega žita, iz katerega varijo in distilirajo opojne pijače.

Kakor rečeno, je javnost podcenjevala te njihove dokaze. Ljudem enostavno ni šlo v glavo, kako bi mogla kakšna sila osušiti deželo, ki je bila mokra, odkar so začeli belci izpodrivati Indijance.

Toda znamenja so se začela kmalu pojavljati.

Davek na galono alkohola je narasel na šest dolarjev. Gostilničarji niso več obnavljali najemnine in so razprodajali svoje zaloge. Alkoholna vsebina piva se je zmanjšala pod dva odstotka alkohola. Cena žganja je narasla. Požirek neokusne mešanice so prodajali po petindvajset centov.

Javnost pa vseeno še ni verjela.

— To je le prehodno, — so se tolažili ljudje. — Da bi kdo deželi zapovedal, kaj sme piti? Nikdar ne. To bi bilo nemogoče.

Toda zgodilo se je. Zgodilo se je nekaj nemogočega. V Ameriki je bila uveljavljena prohibicija. Dežela je postala suha — vsaj na papirju.

V prihodnjih razpravah bom skušal povedati, kako so se v tistih temnih časih zadržali naši rojaki. Kajti živeli sem z njimi, trpel z njimi vred in se z njimi vred navdal lepše bodočnosti.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V Jugoslavijo:

Za \$ 2.30	Din. 1.40
\$ 4.50	Din. 2.80
\$ 6.60	Din. 3.90
\$ 10.25	Din. 5.90
\$ 20.00	Din. 10.00
\$ 30.00	Din. 15.00

V Italijo:

Za \$ 6.30	Lir 100
\$ 12.00	Lir 200
\$ 24.00	Lir 400
\$ 57.00	Lir 1000
\$ 112.50	Lir 2000
\$ 187.50	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih iznosov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali lirah, dovoljamo se boljše pogoje.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 12th ST., NEW YORK

KAJZERJEV VNUK PADEL NA POLJSKEM

BERLIN, Nemčija, 17. septembra. — Vnuč bivšega nemškega cesarja Viljema II., princ Oskar, je bil ubit v neki bitki na Poljskem.

Njegova družina je včeraj prejela poročilo, da je princ Oskar junaško padel "nekje na Poljskem", ko je vodil svojo stotnijo k napadu. Princ Oskar je bil poročnik in star 24 let. Pripadal je k 51. infanterijskemu polku.

Njegova mati, bivša grofica Ina Bassewitz, je v bolnišnici v Mecklenburgu. Njegov oče je princ Oskar, peti sin cesarja Viljema, in je poveljnik nekega rezervnega polka. Mlajši brat princa Oskarja, princ Bernhard, je tudi na poljski fronti v 9. infanterijskem polku.

Iz zamekijevga vira je znano, da je na fronti 8 hohenzollernskih princov, en sin Kajzerja Viljema (Oskar) in 7 njegovih vnukov. Med temi so trije sinovi bivšega prestolonaslednika princa Friedricha Viljema, en sin princa Alberta, en sin pokojnega princa Joachima in dva sinova princa Oskarja.

Izmed petih Viljemovih je samo princ Oskar bil sprejet v armado, kajti vojno poveljstvo ni hotelo sprejeti nikogar, ki je v svetovni vojni dosegel čin generala; Princ Oskar je samo polkovnik in mu je bilo dovoljeno stopiti v armado.

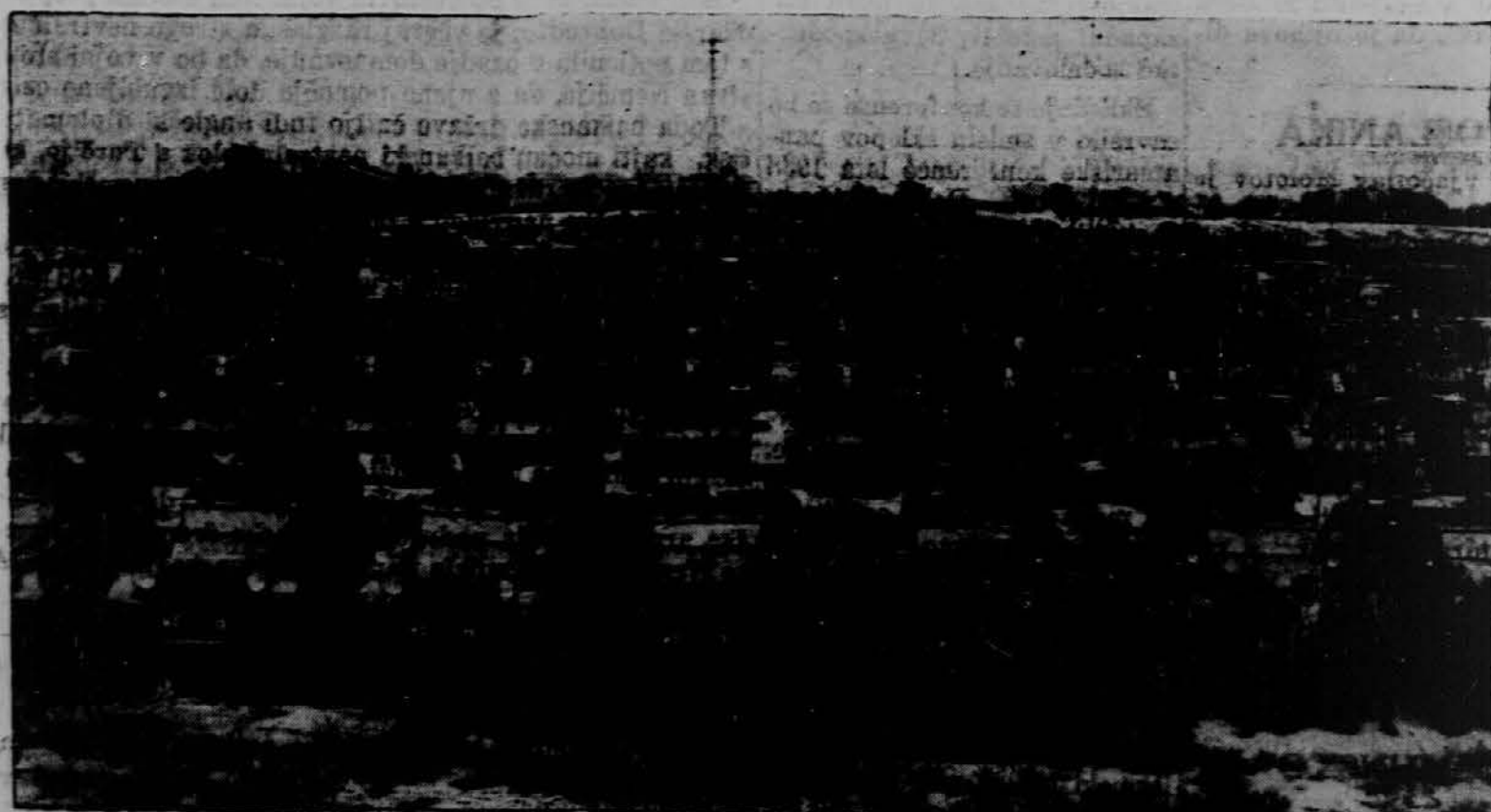
Poljski ujetniki kot poljedelski delavci

GROSSBORN, Pomeranska, 16. sep. — Nemško vojaško poveljstvo pošilja na tisoče poljskih ujetnikov v notranjost dežele ter jih "posojuje" kmetom, ki jim morajo plačevati po nemški plačilni lestvici po 60 centov na dan.

Hrvatski obsojenci izpuščeni

BEOGRAD, 15. sep. — V izdanih odlokih glede na amnestijo in pomilostitvenja sporoča "Hrvatski Dnevnik", da so se dan izpuščeni iz zaporov vsi hrvaški politični obsojenci.

MEHANIZIRANA KAVALERIJA OBISKALA NEWYORSKO SVETOVNO RAZSTAVO

Šestna ameriška mehanizirana kavalerijska brigada 640 "Železni konj" je pretečeni teden šla skozi New York ter se je postavila poleg Svetovne razstave v New Yorku. Ta brigada se je vrnila z manevrov pri Plattsburgu.

SECRET

Kje si bil tako dolgo?

Roman iz življenja. — Za "Glas Naroda" priredil I. H.

27

"V resnici ste zelo bistroumni in ste že marsikaj našli, kar se teh ljudi tiče, ki so vam tukaj prišli naproti. Torej Winnifred Longwy dela te male neumnosti samo pod Iduninim vplivom. Pri tem pa mislim, da to dela samo zato, da Iduno jezi. V bistvu pa je zelo prijazna in pametna in svojega brata ima iskreno rada. Sicer pa Winnifred Iduno ne more prenašati in ji kljubuje, kolikor le more. Prav napačno bi presojala, ako ne skuša vse storiti, kar je v njeni moči, da bi svojega brata odvrgla od Idune in bi ga rajši pripeljala k pohlevni, nežni Trudi, pri kateri bi po njenem mnenju imel mnogo boljše in to je meni samo všeč. Sedaj sem vam več ali manj vse pojasnila, zdaj pa moram za svojim delom."

"Škoda," pravi Klaus med vzdihom.

Toda vzdih mu pride iz srca. V Rutini družbi se počuti dobro in bi najraje bil vedno pri njej.

Toda Rut naglo vstane, pospravi posodo in položi novo posodo na svoje in njegovo mesto. Z velikim veseljem gleda njene pridne roke, ki so od zraka in sonca nekoliko opaljene, toda so tako lepo oblikovane, da se divi nad njimi. Navzlic temu, da je imela za gojitev svojega telesa le malo časa, je svoje roke zelo skrbno negovala.

To jutro nima pri zajtrku jahalne obleke, ker ji danes ni treba iti na polje. Na sebi ima priprosto lahno zeleno obleko, ki je pri vratu zavezana z belim trakom, pa navzlic tej priprosti obleki se zdi Klausu tako čarobna, da ne more svojega pogleda odvrteti od nje, dokler Rut ne gre iz sobe. Takoj nato sliči, kakko slugi naroči, da porabljeno posodo nese iz sobe.

Tudi Klaus počasi odide iz sobe ter zatopljen v globoke misli, hodi po parku. Obišče kraje, na katere so ga vezali sladki spomini. Tukaj je bil najljubši kraj njegove matere, tam se je igral kot otrok, okoli okroglega kamnite mize, tam na majhnem razglednem prostoru je pogosto sedel in pisal domače nagloge, ko je hodil v gimnazijo.

Vsi časi mu zopet stoji v duhu pred očmi, naenkrat pa pride do lipe, čije mlado zelenje je že pričelo siliti na dan. Zadrženo jo gleda, kajti to lipo je na svoj dvajseti rojstni dan sam posadil. Oče je stal poleg in mu je pripovedoval, kako naj to delo opravi. Pomagal mu ni, kajti na Gravensteinu je bila že od davnih rodov navada, da so morali prvo rojeni sinovi ob svojem dvajsetem rojstnem letu ob poti posaditi lipo.

Klausova lipo je zrasla v lepo, močno drevo. Kakih deset metrov višja je bila lipo, ki jo je vsadil njegov oče; seveda je bila mnogo višja in debelejša. Kakor so bile te lipe vkoreninjene na domači zemlji, tako naj bi bili vkoreninjeni tudi Weyersbergi. In sodni svetnik mu je povedal, da je šel njegov oče vsak dan k tej lipi in si jo je natančno ogledoval.

"Ko bi bil moj sin v resnici mrtev, bi to mogel videti na njegovi lipi. Saj ovenela bi," je nekoč rekel sodnemu svetniku.

Klaus pogleda krono drevesa; lahen nasmeh mu zaziblje na njegovih ustnicah.

"Tukaj bi moral tudi moj sin vsaditi lipo, kadar bo star dvajset let — obenem pa mora biti sin Rute Falknerjeve."

Tako misli Klaus, zatopljen v hrepeneče sanje. Globoko vdihava duševni pomladni zrak. Kako lepo je biti doma — in — koliko lepše še, da je v očetovi hiši našel Ruto kot nekaj, kar je že bilo njegovega.

Počasi koraka dalje, vedno dalje, dokler ne pride do konca parka, kjer je bilo grobišče družine Weyersbergove. Tukaj je počivala sama še mati, ko je odšel v tujino. Sedaj pa počiva tudi že oče ter spi zadnje sanje v domači zemlji.

Opravi tiho molitev, vtirga nekaj pomladnih cvetlic in jih položi na grob staršev.

Nato pa se vrne proti hiši. Pride ravno ob času, ko pride Truda Holl po stopnicah doli, objokanih oči.

Kot pretepen pes, misli Klaus sočutno.

Klaus jo pozdravi z nekaterimi besedami, toda Truda takoj izgine v telefonski stanici. Sede na stol na hodniku, da počaka Trudo.

Čez nekaj časa pride Truda — rdeča v obraz — iz telefonske stanice. Ko je poklicala, je bil Charles pri telefonu. Ko prosi, da bi govorila z Winnie, jo Charles pokliče in Truda vznemirjeno in naglo pripoveduje Charlesu, kaj se je sinoči dogodilo med njo in Iduno. Winnie nekaj jezno izreče ter nekaj pravi Charlesu. Nato pa živahno zakliče v telefon: "Dobro, Truda, takoj prideš k nam! Samo četrte ure počakaj, Charles pride sam po tebe."

Tedaj Trudi šine izdajalska rdečica v obraz ter izgleda zelo mična, ko stopi k Klausu.

Klaus ji ponudi stol, toda Truda se mu zahvali ter pravi s plahim nasmehom:

"Prav nič ne bom sedla, ker bom takoj odpotovala z Gravensteina."

Klaus jo začuden pogleda.

"Mislim, da ste bili za dalje časa posvaobljeni, milostljiva gospica."

Nekaj kot kljubovanje žari iz njenih oči in razburjena pravi:

"Iduna me je sinoči dobro očela — nič več me ne mara — ker — oh — tega sploh ne morem povedati. Winnifred Longwy pa mi je včeraj rekla, da naj ne poslušam več neslane Idune, in da naj pridem v Fideserjevo hišo. Rekla mi je, da naj takoj pokličem in ji sporočim, kako in kaj. In to sem ravnokar storila in sedaj bodo prišli po mene z avtom."

Klaus jo ponosljivo pogleda. Rut ima venčar razumno glavo. Vedela je prej, kaj bo prišlo. Klaus iskreno seže Trudi v roko.

"Potem vam želim vse najboljše k premembni prostora. Truda vzdihne.

Upam, da se bova zopet kaj kmalu videla."

"Samo, ko bi že bila enkrat od tukaj — Iduna se v resnici boji. Oh, moj Bog, ravno sedaj pride."

(Nadaljevanje prihodnjik.)

POLJSKI AEROPLANI PRIBEŽALI NA ROMUNSKO

CERNAUTI, Romunska, 18. septembra. — Poljski vojaki s celo vojaško opremo so pribežali na Romunsko in romunske oblasti so jih takoj razorožile. Poljaki so izjavili, da žele vstopiti v romunsko armado, da se bore proti Nemcem.

Ob desetih ponoči je priletelo na Romunsko 132 poljskih aeroplanov in so v skupinah pristali v Cernautil. Proti jutru je pričelo prihajati še več aeroplanov. Dva aeroplana sta se razbila. Aeroplani so pristajali tako naglo, da je na majhnem letališču en aeroplan pristal na vrhu dveh drugih aeroplanov. — Aeroplani in letalci so bili internirani.

Italija in njena pogodba — z Nemčijo —

Sklep italijanske vlade z ki predvideva avtomatično vojne 1. septembra tega leta, da ne bo v nemško-poljskem sporu podvzela nobene vojaške pobude, so objavili francoski in angleški listi s poudarkom o italijanski nevtralnosti v nemško-poljskem sporu obenem pa so izrazili svoje priznanje italijanski vladi in njenemu šefu Mussoliniju za vsa dosedanja mirovna prizadevanja. Enake ugodne odmeve italijanskih sklepov lahko zabeležimo tudi po poročilih iz vseh drugih evropskih prestolnic, kjer so sklepi italijanske vlade vzbudili splošno pozornost.

Nekateri francoski listi pa so se pri tem dotaknili tudi vprašanja, ali je italijanska odločitev v skladu z italijansko-nemškim paktom prijateljstva in zveze med obema državama, podpisanim 22. maja tega leta, in na to vprašanje odgovarjajo pritrdilno. Članek 2. tega pakta se namreč glasi:

"Ako bi bili skupni interesi visokih podpisnic ogroženi po kakršnokoli mednarodnih dogodkih, se bosta takoj zatekli k pogodbi in ukrenili potrebne ukrepe za varstvo svojih interesov. Ako bodo varnost ali drugi interesi ene izmed podpisnic ogroženi od zunaj, bo druga podpisnica nudila ogroženi stranki vso svojo politično in diplomatsko podporo, da se ta nevarnost odpravi."

Sklepi italijanske vlade so bili, kakor znano, objavljeni istočasno s Hitlerjevo zahvalo Mussoliniju, v kateri je tudi naslednji stavek:

"Najprisrčnejše se vam zahvaljujem za diplomatsko in politično podporo, ki ste jo zmerom nudili Nemčiji in njenim pravicam"

Iz tega sledi, da je bila doslej izpavana šele prva faza nemško-poljskega spora v smislu čl. 2. pogodbe. Prvi stavek tega člena je bil očitno uporabljen že o priliki razgovorov, ki sta jih imela grof Ciano in Ribbentrop v Solno-gradu in nato še s Hitlerjem v Berchtesgaden. Dosedanji razvoj konflikta bi obe državi potemtakem smatrali šele za primer, ki ga predvideva čl. 2. pogodbe. Na nadaljnji razvoj konflikta in njegovo morebitno razširjenje v splošno vojno pa bi se nanašal čl. 3. pogodbe.

Na zapadu računajo z italijansko nevtralnostjo.

Na merodajnih mestih naglašajo, da se Angliji in Franciji ni posrečilo zaplesti Italije v vojno proti Nemčiji.

Italija še vdeno posreduje v Berlinu.

V javnosti je zbudilo pozornost, da je imel italijanski poslanik Attolico nad pol ure dolg razgovor s kanclerjem Hitlerjem. Mislijo, da je ta obisk v zvezi s prizadevanjem Italije, da bi kljub izbruhu vojne skušala dočeti pri Hitlerju, da bi se vendar rešil mir. Prav tako je značilno, poudarjajo danes na nemški strani, da bi bila nemška vlada pripravljena prijeti pogajanja s Poljsko, če bi jih poljska vlada zahtevala preko kake nevtralne države.

Na zapadu računajo z italijansko nevtralnostjo.

Na merodajnih mestih naglašajo, da se Angliji in Franciji ni posrečilo zaplesti Italije v vojno proti Nemčiji.

ZGODOVINSKI ROMANI SVETOVNOZNANEGA POLJSKEGA ROMANOPISCA

Henrika Sienkiewicza

PO POSEBNI CENI

KRIZARJI

I. in II. zvezek, broš. ... \$3.75

MALI VITEZ

Vezano \$3.25

POTOP

I. in II. zvezek, broš. ... \$3.50

QUO VADIS

I. in II. zvezek, broš. ... \$3.—

ZA KRUHOM

Broširano ... 25c

Z OGNJEM IN MECEM

Mehko vezano \$2.—

(Poštino plačamo mi.)

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street

New York

jo v vojno proti Nemčiji. V Rimu smatrajo angleška in francoska prizadevanja za dokaz, da Italija ne bo napadena niti od Francije niti od Anglije. Pojavlja se edino le vprašanje, kaj se bo dogodilo, kadar bo Nemčija zahtevala pomoč Italije. Drugo je vprašanje, ali bo Nemčija zahtevala uporabo italijanskih luk za svoje podmornice, ki jih gotovo ima tudi v Sredozemskem morju. Diplomatski krogi v Rimu poudarjajo, da računata Francija in Anglija s popolno nevtralnostjo Italije.

njegove domisleke: pobožno so se hahljali na moj račun.

Ni en se še vozil v zadnjem vagonu. Neznani sem bil sopotnikom, zato so se pokazali še hudobnejši. Dvakrat nerodno mi je postalo. Aktivno sem odprl in gostoljubno povabil gospoda, naj seže vanj in si vzame breskev ali dve, ki da so sladke tako, da bodo potolabile jezo in pregnale zamero. Vstal se je gospod ter ugriznil v breskev, da se mu je pocedilo po bradi in telovniku. Živo sva se nato zapletla v pogovor in debato o kongresu in olimpijadi in še o shodih in njih organizaciji.

Vljuden sem bil in pogostljiv; mnogo mi je bilo na tem da popravi nerodnost in izboljšam vtis, ki sem ga napravil na sopotnike zadnjega voza. To bi se mi bilo kajpada skoraj posrečilo — toda gospod srehodnik se je neznansko grdo začel:

"Kamnik!"

Jaz se namreč vozim na Vrhniko. . .

BODALO IZDALO OČETA.

V Žilini na Slovaškem je neka mladenka povila trojčke. Očeta je poznala samo po številki, ki jo je videla na bolalu ruske, kajti fant je bil v trenutku ljubozni mobiliziran. Na podlagi številke bodala so vojaške oblasti poiskale očeta in ga prisilile, da bo vzdrževal svoje potomstvo.

LOKALNI VLAK

Nadaljevanje s 3. strani.

niti vsaj noge ali roke. In jim je bilo še bolj hudo, ker se me je držala celo aktorka.

Lovil sem se med sedeži, o-mahnil zdaj sem in zdaj tja, a sem se končno zazibal tasrejšem ugosposdu na kolena. Surovo me je odrinil na nasprotni sedež, me neznansko grdo pogledal in me še vprašal po letih in starosti. Odleglo mi je, prijazno sem se nasmehnil in mu povedal, da jih imam toliko in toliko. Je dejal, da je to več ko dovolj, da bi stal na lastnih nogah in da me zato ne bo pestoval.

Zijalasto so strmeli vame sopotniki. Všeč jim je bil stari gospod, še bolj so jim bile všeč

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja
KNJIG

Da napravimo prostor za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, da vsakemu jih je mogoče naročiti. Storite to še danes, ker bo zaloga kmalo iztekla.

5
KNJIG\$
za

1. Andrej Hofer (Junaki vođa Tirolevo)

2. Belgrajski Biser (Vitoj Jelenc)

3. Benedikta Vedečevalka

4. Boj in Zmag (Josef Spillman)

5. Boštjan Darovi (Rudolf Vrabl)

6. Burška Vojaka

7. Cvetke (H. Majar)

8. Dedeč je pravil (Julij Slapšak)

9. Devica Orleanska

10. Dve sliki (Ksaver Meško)

11. Duhovni boj (Lorenz Skupoli)

12. Fra Diavolo

13. Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)

14. Gozdovnik, I. zvezek

15. Gozdovnik, II. zvezek (H. Majar)

16. Hudo Brezno (Fr. Erjavec)

17. Humoreske, Groteske in Satire (Azor in Teffi)

18. Korejska Brata, črtica iz miselnosti v Koreji (Josef Spillman)

19. Krava Osveta (Dr. Jeglič)

20. Mladina Sreem, povesti za mladino (Ksaver Meško)

21. Maron, krščanski detek z Libanona

22. Metvi Gostac

23. Musolino

24. Na Indijskih Otokih

25. Ob 50-letnici dr. Janca, Ev. Kreka

26. Pariski Zlatar

27. Patria, Povest iz irske junakine dobe (H. Federer)

28. Paberk iz Roza (Ivan Albreht)

29. Popolniki, novele in črtice (Milan Puggli)

30. Podigalec (H. Majar)

31. Pravilice (S. Košutnik)

32. Pravilice in pripovedke za mladino (S. Košutnik)

33. Povesti in Silke (Ksaver Meško)

34. Plise Solivke (Tagore)

35. Praški Judek (Josip Volc)

36. Pred Nevitko

37. Prapradnikov Zgodbe, Povesti (Anton Stražar)

38. Prihajec, povest (Fr. Detela)

39. Prst Božji, I. zvezek

40. Prst Božji, II. zvezek (Anton Keller)

41. Preganjanje Indijanskih mladičarjev (Josef Spillman)

42. Rdeča in bela vrtnica (Anton Huonder)

43. Revolucija na Portugalskem

44. S'eto s Sento (H. Federer)

45. Skazi Siro Indijo

46. Spid Kristofa Šmida

47. Student naj bo (S. Finžgar)

48. Strahote vojne

49. Sumski Invalid (S. Košutnik)

50. Svetla Nohburga

51. Tri Indijanske povesti (Josef Spillman)

52. Večerna pisma (Marja Kmetova)

53. Vrtar (Tagore)

54. Volk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)

55. Vojnimir ali Poganstvo in krst (Josip Ogrinec)

56. Zadržna Kmetiča vojaka (August Šenoa)

57. Zadržni dnevi nevarnega kralja S. Košutnik

58. Zdravni speli za mladino (Engelbert Gangl)

59. Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Planinski)

60. Zgodovinske anekdote (Dr. Sarabon)

61. Zlatokopi (Josef Spillman)

62. Zmag iz Boma, povest iz bosanske zgodovine (S. Košutnik)

(Vezava nekaterih knjig je od ležanja nekoliko izmenjena.)

Ako ima kaka knjiga več zvezkov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR!

Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedite pri naročilu več knjig, da vam moremo postreči.

KNJIGARNA

Glas Naroda

216 WEST 18th STREET
NEW YORK

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

: 1 5

216 WEST 18th STREET, NEW YORK